

KATARZYNA MALINOWSKA

<https://doi.org/10.33995/wu2023.4.1>

data wpływu: 18.12.2023

data akceptacji: 15.02.2024

Risk prevention and insurance. *Reaching or trespassing the insurance boundaries?*

Insurance presents a well-recognized preventive value. However, in recent times when it comes to the preventive function of insurance, it is about much more and this can be heard in voices of increasing numbers of experts and insurers. Three fundamental motivators prompted the pursuit of this study: (1) dynamic shifts in the risk landscape, (2) emerging technologies facilitating risk prevention, and (3) a perceived regulatory gap in addressing societal needs and technological potentials.

Legal considerations related to the utilization of new technologies in insurance have been extensively discussed, albeit selectively. These discussions have focused on issues such as the policyholder's risk declaration, the potential use of sensitive data for risk assessment, and the automated distribution process (robo-advice). No comprehensive legal analysis of the preventive function of insurance in this context is available. There is a noticeable research and publication gap that should be filled by holistic considerations on risk prevention in insurance, both on the level of private law (insurance contract, duties of the insurance distributors, as well as public law, concerning the supervision over applying the risk prevention measures by the insurance carriers. Finding a new approach that could address the legal challenges is, according to the author, of great importance for the development of insurance as a protection tool for the most imminent social risks. The objectives included in the paper include showing the impact of new technologies on risk prevention, as well as analysis of what the role of the insurer in risk prevention may and should be from the legal perspective, including the potential change of roles in performing the insurance contract. The objectives of the paper involve several aspects, such as whether prevention has the potential to become a distinguished (re-) insurance service, as well as what the boundaries of the insurance contract and insurance business in terms of its compensatory and preventive function are.

Key words: prevention, loss mitigation, good faith, risk management, insurance contract

Prewencja ryzyka i ubezpieczenia. Osiągnięcie czy przekroczenie granic ubezpieczenia?

Ubezpieczenia stanowią dobrze rozpoznawalną wartość prewencyjną. Jednak w ostatnim czasie, jeśli chodzi o prewencyjną funkcję ubezpieczeń, chodzi o znacznie więcej i można to usłyszeć w głosach coraz większej liczby ekspertów i ubezpieczycieli. Do przeprowadzenia niniejszego badania skłoniły autorkę trzy podstawowe czynniki: (1) dynamiczne zmiany w krajobrazie ryzyka, (2) pojawiające się

technologie ułatwiające zapobieganie ryzyku oraz (3) dostrzegana luka regulacyjna w zaspokajaniu potrzeb społecznych i potencjału technologicznego ubezpieczeń.

Kwestie prawne związane z wykorzystaniem nowych technologii w ubezpieczeniach były w literaturze szeroko dyskutowane, aczkolwiek wybiórczo. Dyskusje te koncentrowały się na kwestiach takich jak deklaracja ryzyka ubezpieczającego, potencjalne wykorzystanie wrażliwych danych do oceny ryzyka oraz zautomatyzowany proces dystrybucji (robo-doradztwo). Brak jest kompleksowej analizy prawnej funkcji prewencyjnej ubezpieczeń w tym kontekście. Istnieje zauważalna luka badawcza i publikacyjna, którą należy wypełnić kompleksowymi rozważaniami na temat prewencji ryzyka w ubezpieczeniach, zarówno na poziomie prawa prywatnego (umowa ubezpieczenia, obowiązki dystrybutorów ubezpieczeń, jak i prawa publicznego, dotyczące nadzoru nad stosowaniem środków prewencyjnych przez ubezpieczycieli. Znalezienie nowego podejścia, które mogłoby sprostać wyzwaniom prawnym, ma, zdaniem autorki, ogromne znaczenie dla rozwoju ubezpieczeń jako narzędzia ochrony przed najpoważniejszymi ryzykami społecznymi. Cele badawcze artykułu obejmują pokazanie wpływu nowych technologii na prewencję ryzyka, a także analizę tego, jaka może i powinna być rola ubezpieczyciela w prewencji ryzyka w kontekście prawnym, w tym potencjalną zmianę ról w wykonywaniu umowy ubezpieczenia. Cele szczegółowe obejmują kilka aspektów, m.in. czy prewencja ma szansę stać się wyodrębnioną usługą ubezpieczeniową, a także jakie są granice umowy ubezpieczenia i działalności ubezpieczeniowej w zakresie jej funkcji kompensacyjnej i prewencyjnej.

Słowa kluczowe: prewencja, zmniejszenie szkody, dobra wiara, zarządzanie ryzykiem, umowa ubezpieczenia

KATARZYNA MALINOWSKA, Ph. D. (with habilitation), Professor of Kozminski University.

e-mail: katarzynamalinowska@kozminski.edu.pl

Orcid: 0000-0003-0623-402